

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. FRANCISY LAJOS.

Társ-szerkesztő:

Dr. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.

Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Magyar politika.

Nyitra, okt. 20.

A balkán háború fejleményei valószínűleg nagy próbára teszik a magyar politikának azt az elvét, hogy ami hivatásunk előmozdítani a balkán népek állami és nemzeti önállóságának kialakulását és örködni a felett, hogy ezek a kis államok minden idegen hatalommal szemben megtartassák függetlenségüket.

Ezen az elven már a boszniai okkupáció is esorbát ütött s Magyarországnak eddig is már oka volt megbánni, hogy külügyi diplomáciánk 1878-ban belement Bosznia és Hercegovinának a megszállásába, amivel egy terhes kérdést kapcsolt az Ausztria és Magyarország között függő közjogi kérdésekhez, felkeltette Oroszország féltékenységét, utat nyitott Ausztria iparának és kereskedelmének egy olyan területre, amely autonóm nemzeti kormányzat alatt sokkal könnyebben lett volna megszerezhető a magyar ipar és kereskedelem érdekeinek.

Ezek az okok készítették 1878-ban egyes nagyszabású államférfiakat, például báró Sennyey Pált, Ghyezy Kál-

mánt, gróf Apponyi Albertet, Széll Kálmánt a boszniai okkupáció ellenzésére és a következmények megmutatták, hogy Magyarország ezeknek a tartományoknak a megszállásával nem nyert annyit, mint amennyi vér- és pénzáldozatot, de főképp mint a mennyi súlyos gondot vett akkor és azóta magára. A történeti jognak az érvényesítése ezekre a tartományokra nézve Ausztriával szemben a legsúlyosabb bonyodalmak nélkül el sem képzelhető.

Sokkal egyszerűbb és ránk nézve előnyösebb volna a helyzet, ha ezek a tartományok az autonóm nemzeti lét kellékeivel ruháztattak volna fel, mert akkor Magyarország történeti jogainak szünetelésébe bele tudnánk nyugodni, mint ahogy belenyugszunk most ezen jogoknak szünetelésébe Szerbia és Románia egy részére nézve. De ha azok a tartományok ami pénzünkön és vérünkön is visszaszerezettük és monarchiánkhoz kapcsoltattak, akkor eltérni azt, hogy ezek a tartományok ne csatoltassanak Magyarország területéhez, sőt hogy Ausztria szünet nélkül hirdesse a jogigényét ezekre a tartományokra vonatkozólag, az már egy olyan helyzet, mely

Magyarország állami önállóságának nagy sérelmét foglalja magában.

A boszniai okkupáció után még ennek az okkupációs politikának a hivei is külügyi politikánk vezérelvének vallották a balkáni államok nemzeti és állami egyéniségének a kifejlődését.

A politikai bölcseségnek hosszú időkre szóló revelációja ez az elv, melynek megvalósulása Magyarországnak legfontosabb érdekeit elégíti ki. Ha erős és teljesen független kis államok állanak és virágznak a balkán félszigeten, ezek erejüket és virágzásukat csak annak köszönhetik, hogy belső békéjüket megszilárdították, iparukat, kereskedelmüket és kultúrájokat minden idegen befolyástól függetlenül fejleszthették.

Nemzeti létüknek a teljességében találják meg ezek a kis államok azt az erőt, mely őket a gyors haladás, a szakadatlan fejlődés és a virágzás útjára terelheti. Az orosz és olasz befolyás, mely most ezeknek a kis államoknak a nyakára feltolakodott, megszűnik abban a percben, amelyben a Balkán népei a mai Törökország területéből megkapják azt, ami a vérségi kötelék és a történeti terü-

"A NYITRAMEGYEI SZEMLE" TÁRCAJA.

Az alpesek világából.

Irta: Adieu.

XI.

Interlaken szerepe a hegyi túráknál. — A Jungfrau vasut. — A vonal hossza. — Közel a csúspontoz. — A gletscher-vidék felé. — Az állomások közönsége. — A Jungfrau vasut vonatai. — Az Eiger-gletscher. — Gyalog séta a gletscheren. — Az alagútban. — A jég-tenger torkolatánál. — Tündéri színjáték. — Hógörgeteg. — Hómezők. — Gyalogosok a hómezőkön. — A restaurációban. — Bizarr színek.

Az Interlakent koszorúzó hegyek felett tündöklőn sugárzó havas, a Jungfrau, mint már említettük, magában rejti a legnagyobb titkát annak a varázserőnek, mellyel Svajének ez a híres helye az utazóközönséget meg szokta büvölni.

A közönség azonban nem csak távolról akar gyönyörködni a páratlan havas panorámájában, hanem egészen közelről kívánja látni az örökös hónak és jégnek ezen tájait, melyeknek ridegségét a rájuk omló napsugár kristálytűkrős szépségek színeivel tünteti el.

Régóta már Interlaken a kiindulási pontja a Jungfraura rendezett nagy hegyi túráknak.

Amióta pedig a Jungfrau-vasutat megépítették, Interlakennek ez a szerepe még nagyobb jelentőséget nyert. Akár hosszabb, akár rövidebb időre érkezik valaki erre a klimatikus helyre, a Jungfrau-vasutat nem hagyja ki programjából.

Tizenöt évvel ezelőtt 1897-ben kezdték építeni a vasutat. Angol, francia és belga részvényesek adták össze a költséget, mely kezdetben 5 millió frankra volt előirányozva, de azóta már jóval meghaladta az előirányzott összeget. Az építést a Vengernalp egyik legmagasabb pontján Scheideggen kezdték meg, mely most a vasút kiinduló állomása. A vonal hossza 123 kilométer s ebből már ki van építve 9 kilométer, de az utolsó állomást a már kiépített vonalon, a Jungfraujocho még nem adták át a közforgalomnak, ámbár már azt is megnyitották, ez évi augusztus hó 1-én.

Kiépítésre vár még egy, körülbelül 3 kilométernyi vonalszakasz, mely felvezeti a vasutat a végső állomásra, a Jungfraura. Innét a 4166 méter magas hegynek csúcsát már 4093 méter magasságig éri el a pálya, úgy hogy csak mintegy 70 méternyire kell még emelkedni a csúspont teljes eléréseig. Erre a célra villamos felhúzó fognak használni.

Interlakenből keskeny vágányú vonaton indulunk el a leglátogatottabb gletscher-vidék a Vengernalp felé, melyre hólavínákat és jégpáncélos mezőket boesát le a Jungfrau az ő két csúcsáról a Silberhorn és Schneehorn-ról, a Mönch és Eiger havasok örvényekbe szakadó lejtőikről. Egy ideig a mélyen fekvő Lütchen völgyben megyünk s megérkezünk az elágazó állomásra Lauterbrunnenba. Itt átszállunk a vengernalpi fogaskerekűre s ezen teszünk meg az utat Scheideggenig, ahol a Jungfrau-vasút vonala kezdődik.

A pálya erősen emelkedik s amint egyre feljebb hatol a két oldalról nyitott kocsikból álló vonat, tekintetünk leszáll a völgyekbe, melyek felett kanyarodik a hegyoldalba vágott út. A völgyek az ő házaikkal és ipartepeikkel napfényben úsznak, míg fent a pályatest vonalán ködös párázat borong, felettünk szürke felhők kóvályognak, a sziklafal hegyoldalok-ról pedig vizek zuhognak le a szemünk előtt eltűnő örvényekbe.

Egymásután érintjük a közbeeső állomásokat, Vengent, Vengernalpot, mindenütt nagy közönség várja a vonatot. Férfiak és nők a legkülönbözőbb úti ruhában tolongnak az állomásokon. Ez az a publikum, mely itt nyaral

letegység címén őket megilleti. E mellett megmarad ezen kis államok között az egymásra való féltékenykedés szelleme, megmarad közöttük a versengés a félszigeten való szupremáciáért.

Mindezek a körülmények csak kedvezők lehetnek Magyarországra nézve, amelynek fontos politikai érdeke az, hogy a Balkánról az orosz politika befolyása kiszoruljon, hogy továbbá azokat a kis államokat a saját konszolidációjuknak a munkája kösse le és az egymással való hasznos versengés céljai foglalkoztassák. Minél függetlenebbek lesznek ezek az államok minden idegen befolyástól és minél féltékenyebbek lesznek egymásra, annál inkább fogják érezni annak a szükségét, hogy Magyarországnak a barátságát keressék és megbecsüljék.

De nemcsak politikai okok, hanem ipari és kereskedelmi érdekek is követelik, hogy Magyarország minden erejével és befolyásával támogassa a balkán népek állami függetlenségének a kifejlődését.

A Balkán félszigetnél természetesebb és könnyebben elérhető fogyasztási piacunk nincs és beláthatatlan időnkig nem is lesz. Iparunknak mai fejlettsége mellett is mindig újabb fogyasztási területeket hódíthatunk meg a félszigeten s ha a magyar ipar nagyobb fejlettségi fokot ér el, amiben hiszünk és bízunk, olyan előnyökhöz juthat ott, melyek ipari termelésünknek hatalmas lendületet adhatnak.

A kereskedelmi összeköttetések szempontjából is a Balkán hazánkra nézve elsőrangú terület. Amíg a nyugaton mindenütt nagyon fejlett kereskedelmi élettel találkozunk, melynek hatalmas forgalmába csak nehezen

tudjuk beállítani ami kereskedelmünknek aránylag sokkal lassabban forgó tengelyét, addig a Balkánon ami kereskedelmi életünknek az ereje mindig elégséges lesz az ottani szükségletek kielégítésére.

Elvesznek azonban Magyarországra nézve mindezek az előnyök, ha csak egyetlen egy lépést is teszünk a félszigeten *birtokszerzési* célból. Egy hódító, birtokszerzési célra irányuló politikával beékelhetjük ugyan magunkat a balkán államok közé, de hátralökjük a félsziget természetes fejlődésének határvonalait, felgerjesztjük magunk ellen ezen népek ellen-szenvét és belehajtuk őket a protektori szerepet kereső Oroszország karjaiba.

Aminő nagy eltérés lenne ez a magyar politikától, olyan kiszámíthatatlan károkat okozna az országnak és veszedelmeket is zúdítana fejünkre.

A tél küszöbén. Hivatalosan még csak éppen hogy megkezdjük az őszt, de a korán beköszöntött hideg időjárás már ráfordítja figyelmünket a télre és divatosabb teszi a téli szórakozásokat a kávéházak és színházak látogatását, a társasköri életet, a különféle multságokat.

Váltságos gazdasági viszonyok között mérhető, hogy az emberek félnek, borzadnak a téltől, mely a különben is drága életet még inkább megdrágítja. Több ruha kell, több világító szer, több fűtőanyag és még az élelemnek is, ha okszerűen akarunk táplálkozni, olyannak kell lennie, hogy az szervezetünk nagyobb igényeinek megfelelőhessen, a mi e tekintetben is egyet jelent a nagyobb kiadással.

Számos existenciának a romlását okozhatja a tél, ha manap is úgy akarunk élni, mint élünk az olesó világ idején; ha annyit akar valaki költeni kávéházra, színházra és egyéb téli szórakozásokra, a mennyit még csak néhány év előtt ilyen kedvtelésekre költhetett.

Az élet szükségleteket ki kell elégíteni most is s mint hogy ez most az anyagi erő

sokkal nagyobb mérvben veszi igénybe, elmaradhatatlannak kell lennie az anyagi helyzet megengedésének sőt romlásának is, ha a mellőzhető kiadások megszorításában nem követjük a legszigorúbb *takarékosság* elvét. Ez az egyetlen ellenszere annak a méregnek, melyet drágaságnak hívnak. Az a több jövedelem, melyet élvez a gazda, a ki jobban értékesíti terményeit; az iparos, aki magasabb áron szolgáltatja a munkát és az ipari termelés ekkéit; a hivatalnok, a kin fizetésjavítás és pótlékok által akarnak segíteni, mind ez a több jövedelem még mindig kevesebb, mint a mennyi szükséges volna ahhoz, hogy a kenyérkereső emberek keresete és az életviszonyok gazdasági oldala között a kellő arány meg legyen.

Ilyen körülmények között az anyagi egyensúly fenntartásának egyetlen módját azoknak a kiadásoknak a *mellőzésében* kell keresni, a melyek nem az életszükségletek révén, hanem az élvezetvágy kielégítésének folyamán merülnek fel. Ha egyszer az élet megnehezedik, az élvezetvágnak háttérbe kell szorulnia, mert ha ez meg nem történik, akkor vagy az életszükségletek szenvednek hátrányt, vagy az egyesek és családok anyagi helyzete romlik meg, a mi a legkülönfélébb életbajoknak a forrásává válik.

Háborús időben a katona legnagyobb erényei az önuralom és az önmegtartás. Ezekből származik a bátorság és a túrni, szenvedni tudó kitartás. Háborús időkben élünk mi mindnyájan, harcban állunk az életviszonyok mostohaságával. Ebben a harcban számunkra is csak az önuralom és az önmegtartás által kormányzott életvágy teremhet babért.

A nyugdíjtörvény hiánya.

Alig múlt el egy éve annak, hogy a magyar tanárság fizetésjavítási mozgalmát megindította s ismét kitört a lelkekből az aggódo nyugtalanság. A nyugdíjtörvény-javaslat, mely a tanároknak évszázados jogokon alapuló 30 éves szolgálatát az adott nyugdíjelőnyök fejében 35-évre akarja emelni, ismét felkavarta a tanárság nyugalmát. Nem kívánunk e helyen bővebben foglalkozni a tanárság mozgalmával, de ha már a nyugdíjtörvényről van szó, a javaslatnak egy igen jelentékeny hiányára kívánjuk felhívni az illetékes körök figyelmét.

ton felfelé haladva tekintetünkkel, de nem juthatunk nagyon messze, mert a magasságnak egy bizonyos pontján az óriási jégsíkra ráhajlik a borús ég boltozata.

Néhányan leszáltak vonatunkról és leereszkedtek az állomásépület mögött fekvő völgybe. Ezek gyalogolni fognak a gletscheren, elindulnak azok után, akiket már kapaszkodni látunk a gletscher szélein. Elgyalogolnak egy-két órán át, azután visszafordulnak. Szép időben ez a gyaloglás egészen veszélytelen, mert a gletscheren jól kivehető biztos gyalogút van, amely megtartja a túristát a helyes irányban és jól kitaposott ösvényt kínál még a kényesebb lábnak is. A gyaloglás nyújtotta nagy élvezet pedig abban áll, hogy a gletscher különböző pontjairól gyönyörűen látszanak a Jungfrau fehér csúcsai. Akadnak a gyaloglók között olyanok is, akik végig mennek a gletscheren egész az Eiger csúcsáig, de ehhez már vezető kell s ez a gyaloglás két napot vesz igénybe.

Elhagyva az első állomást, befúrja magát a vonat a hegy sziklakebelébe s ettől kezdve a még 3 kilométernyi utat alagútban tesszük meg. A kiindulási állomástól a végső pontig az *Eismeerig* mindössze 57 kilométer a vonal

a gletscher vidéken és nap-nap után azzal szórakozik, hogy ott ódög az állomásokon és mutogatja hegymászási felszerelését, az amerikai szabású hátzsákokat, a hosszú nyelű botokat, melyekben táveső, ernyő, kés, zsinór, gyufa és szívkészlet is van, a szeges talpú cipőt s a hozzá illő bregenzi kötött harisnyát, vagy angol kamaslit. Sokan úgy tesznek, mintha most, ebben a percben neki mennének valamely széleslátú gletscher meredekének, pedig csak a legközelebbi hotelbe sétálnak át, ahol nagy kényelmesen megebédelnek s ebéd után kivörösödött arccal, egy kiesit kuszált hajjal és hanyagul magukra vetett felöltőikkel újra megmutatják magukat a Scheidegg felé tartó vagy onnét visszautazó közönségnek.

A Jungfrau-vasút kocsijai indulásra készen várnak minket Scheideggben. Nyolc vonat indul innét naponként, szoros esatlakozással a Scheideggbe érkező vonatokhoz. Egy-egy vonat négy kocsiból áll s minden kocsiban két szakasz van 8-8 ülőhellyel. A helyeknek az utolsóig egészen meg kell telniük, mert itt takarékoskodni kell a vonatokkal, de azért annyi vonat indul el egy-egy járattal, amennyire szükség van, túlszűfolttság miatt senki sem marad le a vonatról, sőt itt tulajdonképen

nem is fordul elő túlszűfolttság, mert a helyek meg vannak olvasva s amint nem maradhat üresen egyetlen egy hely sem, úgy nem tolnak be számon felül senkit sem egy-egy kocsiba.

A vonatok az indulás ideje szerint számítottak, például a délelőtti 11 órakor induló vonatot, csak egy vonatnak veszik, ha mindjárt ezzel a járattal egymásután három-négy vonat indul is el. A jegy ára az *Eismeerig*, a Jungfrau-vasút azon állomásig, ameddig ezidő szerint a közlekedés ki van terjesztve, 18 frank oda és vissza.

Az út kezdetén a pályatestet két oldalról nyílt térség határolja. Teljesen kopár a vidék, amely semmi látnivalót nem nyújt. A havasból, melynek a csúcsa felé igyekszünk, semmit sem látunk. Az első állomásnál azonban már gazdagodni kezd a szemhatár, feltűnik a 3974 méter magas Eiger-havasnak a gletschere, mely a nagy magasságból lecsúszott egész ennek az állomásnak a határvonaláig s ez a csúszás meghaladja az 1600 métert a magassági vonalnak hajlása szerint.

Beláthatatlan területet foglal el a sötétbarna, piszkos hóréteggel fedett gletscher. Az állomás épületénél ért véget a hatalmas jégár, ott kezdjük tehát kutatni hegyi pályáját, foly-

Közismert dolog, hogy az állami és kir. kath. tanintézeteknél működő katolikus tanárok közt igen sokan vannak, akik tanári pályukat katolikus, még pedig többnyire szerzetesrendi intézeteknél kezdték meg. A szerzetesrendek intézeteinél a világi tanárok részére rendszeresített állások, — beszámítva néhány rajztanári s még kivételképp 2-3 állást, — egyáltalában nincsenek, ami nagyon természetes is, hiszen az ily világi helyettes tanárok tulajdonképpen csak a rendi létszámból hiányzó szerzetes tanárt pótolják. Így aztán a civil tanár, ha már elérkezettnek látta az időt arra, hogy existenciáját biztosítsa, az állam szolgálatába igyekezett átjönni. Míg a tanári pályán nem volt oly nagy a zsufoltság, addig csak elvéve történt meg, hogy az átlépés néhány évi halasztást szenvedett, hovatovább azonban mindennapos tünet lesz, hogy az okleveles felekezeti helyettes tanároknak évekig kell várniok az állami alkalmazásra. S mikor aztán 4-5 évi, sőt néha még ennél is jóval több működés után sikerül bejutniok, ugyanott kezdenek ahol azelőtt, mert eddigelé az intézőköröknek bevett szokása volt az, hogy a községi vagy felekezeti szolgálatba töltött helyettes tanári éveket törvényeink rendelkezései sem a nyugdíjba, sem a rendes tanári kinevezéseknél be nem számították. Ez a méltánytalan és igazságtalan eljárás természetesen a protekciós rendszer garázdálkodásának az eredménye s nem is lehet másé, mert ebből az eljárásból kizárólag azon ifjaknak van hasznuk, akik kellő pártfogás segítségével mindjárt a pedagógiai vizsgálat letétele után állami alkalmazáshoz jutottak s akiknek éppen ezért egész könnyedséggel sikerült a rangsorban elébe kerülni azoknak, akik 4-5 évvel előbb jutottak oklevélhez, ugyanannyival öregedtek is, de kedvezőtlen körülmények folytán nem juthattak tüstént állami szolgálatba. Pedig a tanár ott is csak azt a munkát végzi, éppen úgy alá van vetve az igazgató és főigazgató felügyeleti jogának, tanári rátermettsége fölött ott éppen úgy ítélnék s éppen oly szakértő szemmel, mint az államnál.

Shokásban van ugyan, hogy a nyugdíjba vonuló tanár kérvényt intéz nem állami szolgálatának beszámítása ügyében a miniszterhez, aki azonban, ha neki úgy tetszik, a kérést megis tagadhatja. Az ily elutasítással szemben azután jogorvoslatnak egyáltalában nincs helye, mert sem a régi törvényben, sem az új tervezetben nem történik említés arról, hogy a

hossza és ehez az úthoz a villamos műre berendezett fogaskerekű vasútnak 25%-os legnagyobb emelkedés mellett egy óra és tíz perere van szüksége. Ebből fogalmat alkothatunk magunknak a pálya roppant nagy nehézségeiről.

Az alagutat megvilágító villamos lámpák fényébe hirtelen szemernyi természetes világosságot szór egy szürke fénysugár. Olyan az, mint az őszi reggelek kétes nappala, amikor a kelő nap még csak nagyon gyéren hinti szét ragyogó aranyát a köddel borított földön.

Itt vagyunk a végső állomáson, az *Eismereen* a mérhetetlen jégtenger torkolatánál. A pályatest alagútjából egy másik széles alagút vezet a jégtenger birodalmához s az a szürke fénysugár ezen az alagúton lopódzott be a vasúti vonal azon pontjára, ahol a vonatunk megállott.

Két órai időnk van a jégtenger megcsodálására, elég az ahoz, hogy elmélyesszük szemünket a jégbirodalom titkaiba és e gyönyörűség közepette fogvacogva fázzunk és dideregjünk, de azért itt még a két mankón járó ember is szaladna, hogy mielőbb odaérjen a jégtenger felett álló kőerkélyhez, amelyről megnyílik szemünk előtt a gletscher-vidék ezen gyönyörűsége csodájának a panorámája.

felekezeti szolgálatban töltött helyettesi évek beszámíthatók-e, vagy sem, s nincs még miniszteri rendelet sem, mely ezt a kérdést szabályozná. Az ügy teljesen kívül áll a törvényes szabályozáson s elintézése a kérvényező szempontjából sokszor vajmi bizonytalan. Jöhetnek idők, mikor a paedagógiától és az egyéni érdemeiktől teljesen különálló tényezők, pl. politikai vagy más mindenféle szempontok fognak dönteni ily kérdésekben is, vagy az illetőnek nem lesz módjában megfelelő összeköttetéseket a kedvező elintézés érdekében közbenjárókul felhasználni. Így aztán megtörténhetik, hogy a nyugdíjazott tanár a felekezeti szolgálati évek figyelmen kívül hagyásával jóval kevesebb nyugdíjat kap, mint amennyi őt tényleges szolgálati évei után megilletné. Már pedig senkit sem lehet megbüntetni azért, hogy felekezeti szolgálatban is volt, sem azért, hogy a körülmények kedvezőtlen alakulása folytán nem sikerült rögtön állami szolgálatba jutnia.

Shives figyelmébe ajánljuk a nyugdíjtörvény e hiányát a néppárti honatyáknak, mint a katolikus érdekek lelkes parlamenti szószólóinak s a tanárság valamennyi barátainak. Hassanak oda, hogy e fontos és sokakat érdeklő kérdés a nyugdíjtörvény keretében törvényes elintéztet nyerjen s hogy határozott intézkedés történjék arra nézve, beszámítható-e a felekezeti középiskoláknál töltött helyettes tanári szolgálat, avagy nem? A kérdés megoldása elé semmi akadály nem gördülhet, ha az intéző körökben ehez a jóakarattal megvan, hiszen a felekezeti tanítók szolgálati idejét az államnál már régen beszámítják a nyugdíjba. Az ügy méltányos elintézése az iskolafenntartóknak anyagi áldozatokba kerülni nem fog s megoldást nyer egy oly elintéztetlen kérdés, mely miatt nagyon sok tanár jelenleg a legnagyobb bizonytalanságban él.

Ujdonságok.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó 1-én lejárt, úgyszintén a hátralékban levőket is tisztelettel kérjük az előfizetés megújítására, illetőleg a hátralékos összeg beküldésére.

Zavar és félreértés elkerülése végett a kiadóhivatal kényszerítve érzi magát, hogy a lapot csak azok-

Az első szempillantásnál megértjük, hogy miért hódította meg a vállalkozókat az a gondolat, hogy ide vasutat vezetnek fel. Ha nem is vitték volna tovább a pályatestet, ez a pontja is a vonalnak mindenkorra biztosítaná a kirándulás vonzóerejét.

Örülünk, hogy teljes fényével nem ragyog a nap, mert akkor vakító káprázattá folyna össze előttünk ez az egész jégvilág, amelynek a határait hiába keressük. De a kőd által árnyékolt nap éppen a kellő világosságú sugarat árasztja a szemünk előtt felragyogott tájra. Így is csupa csillogás minden, amit látunk s a kristályszínekben pompázó kép olyan hirtelen ötlük szemünkbe a homályos alagút után, hogy egy egészen új, soha nem látott világnak a feltárlását véljük szemlélni a millió jégkristálynak előttünk folyó tündéri színjátékában.

A havas magasabb, elfödött gerincéről jégtáblák ereszkednek le s úgy egymásra feküsznek, mint ahogy egymáson feküdni látjuk a fémványak körtegeit. Helyenkint tömbökben esüszott le a jég és kúp alakú esücsés toronyosodott fel. Máshol megrepedtek az egymásra rakódott jégretek és most mint meredek falak állanak feneketlen mélységek oldalán. Hány száz és száz évig kellett egyik jégárnak

nak küldje meg, akik az előfizetés megújításáról gondoskodtak.
NYITRAMEGYEI SZEMLE
KIADÓHIVATALA.

Változás a kir. tanfelügyelőségben. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Jánossy Gyula* nyitravármegyei kir. tanfelügyelőt Szegedre, *Lőrinczy György* a székesfővárosi kir. tanfelügyelőséghez beosztott kir. tanfelügyelőt Nyitra vármegyébe jelen minőségében áthelyezte.

Alig két évi működés után távozik *Jánossy Gyula* vármegyénk tanügyének az éléről, ahol tisztét nagy kiválósággal töltötte be. Hosszú évek tapasztalatát hozta magával Nyitravármegyébe s ennek a tapasztalatnak és kitünő szaktudásának minden értékét hűséges és odaadó munkával gyümölcsöztette a vármegyei tanügy javára. Vezetése alatt az az iskolaalapítási tervet, melyet elődjétől vett át, folytonos lépéssel és körültekintő gondossággal haladt a keresztülvitel felé. A Nyitravármegyei Általános Tanítóegyesület szép műve, az Ersekujvárott épülő *Tanítók Háza* főképp *Jánossy Gyula* lankadatlan fáradozásának köszöni, hogy leküzdötte a sok nehézséget és ma már mint teljesen biztosított intézmény nézhet jövője elé.

A tanhatóság és a tanítók közötti viszonyt a távozó tanfelügyelő szívéllyessé és bensővé tette s fentartotta és fejlesztette azon az alapon, melyre azt már elődje *Takács Béla* helyezte. A tanhatóság gyámolító és segítő kézzel végezte az alá rendelt tanfériak működését ellenőrző feladatokat.

Lelkiismeretesen gondot viselt a kir. tanfelügyelő arra is, hogy az állami felügyelet jogait érvényesítse s e mellett a más jellegű iskolafentartók érdekeit is szem előtt tartsa, kulturális törekvéseiket a törvény határai között előmozdítsa, nehézségeik legyőzéséhez nekik igazságos és méltányos módon segítő eszközöket nyújtson.

A nyitravármegyei tanügy egy minden tekintetben rátermett, hivatott vezetőt bírt *Jánossy Gyula* személyében, akinek távozását őszintén sajnáljuk, bár másrészt örülünk, hogy a miniszter egy olyan kulturaközpontnak a tanügyi vezetését bízta rá, mint a minő Szeged városa, ahol *Jánossy Gyula* tanfériúi talentumainak az érvényesítésére még szélesebb tér kínálkozik.

Isten vezérelje őt és adjon neki erőt, hogy még sokat használhasson a magyar tanügy nagy érdekeinek.

a másik után következnie és a megelőző árak jégtömege felett megülepednie, amíg ezek a több száz méter magas jégfalak az alattunk örvénylő mélységből ebbe a magasságba felemelkedhetnek.

Egy másik pontján a jégországnak, hógörgetegek zuhantak le a jégtáblák közé és kőkeménynyé fagytak. A felső rétegeiket azonban megolvastja a nap s a megolvadt jeges hó patakokban folyik le a havas szakadékaiba.

Ott, ahol a havasnak járható síkjai és lejtői vannak, nagy mélységben alattunk, friss hóval borított mezők terülnek el. A tündöklő hómezőn gyalogutat látunk és egymás mögött haladó, kötéllel egymáshoz kötött embereket. Ezek gyalog mentek fel a Jungfrau esücsára és most óvatosan lefelé ereszkednek a havas szakadékaik és lejtőin, tapasztalt vezető kalauzolása mellett. A bravuros túra szép időben és kedvező jégolvadási viszonyok között, melyekről a havasok kalauzai mindig tájékozva vannak, bár rendkívüli edzetséget és erőfeszítést igényel, nem jár életveszéllyel.

Már egészen elmerültünk a néma jégország titkainak keresésébe, amikor csontig ható hideg érzés járja át testünket. Végtagjaink megfáztak, érezzük, hogy mozgásra van

Az új pozsonyi hadtestparancsnokok. Néhai Berneggi Sprecher Artur örökébe bírói Puhalló Pál altábornagyot, a krakói 46. gyaloghadosztály parancsnokát, nevezték ki pozsonyi hadtestparancsnokká.

Egyházmegyei hírek. A nyitrai megyés püspök úr az üresedésben volt becéi plébániai javadalmat Lonszky Gyula turzófalvai plébánosnak adományozta; Bednárík Vince turzófalvai segédlelkész pedig ugyanott adminisztrátorrá nevezte ki.

Liska János kisegyházi (Kosztolnalfalvi) plébános kineveztetett a rudnói kerület alesperesévé.

Az állandó választmány ülése. A folyó hó 23-án tartandó őszi rendes közgyűlésen tárgyalandó ügyek folytatódás előkészítése céljából a vármegyei törvényhatósági bizottság állandó választmánya folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház I. emelet 21. számú termében ülést tart.

Pöstyén új plébánosa. A heregprimás Praznoszky Antal újvároskai plébánost pöstyéni plébánossá nevezte ki. Az új plébános öcsese a júniusban elhunyt Praznoszky Józsefnek, aki hosszú időn át volt Pöstyén plébánosa. A fontos és előkelő állás Praznoszky Antalban kiváló erőt nyert. Az életkorának delén levő új plébános eddigi működésének színhelyein mindenütt buzgó hitéletet teremtett és rendezett lelkipásztori viszonyokat honosított meg. Erélyének és buzgóságának a pöstyéni pasztoráció nagy munkatereit nyit meg. Működésének új és díszes körében szívólván üdvözljük.

Az esztergomi főegyházmegyeiből. Janecz József udvarnoki plébános Újvároskára, Falath Agoston galgóczi káplán Udvarnokra neveztetett ki helyettes plébánossá. Prikaszký Leó tótmegyeri káplán hasonló minőségben Galgócra helyeztetett át. — Lencse Péter kapucinus felvételte a főegyházmegye kötelékébe és Tótmegyerre küldte segédlelkésznek.

Eljegyzés. Zsambokrétly Lajos a báni járás szolgabírája jegyet váltott Rothbauer Olga-val Bánban.

Hymen. Dr. Zatkovics Dezső folyó hó 28-án vezeti oltárhoz az érsekújvári plébánia templomban Frideczky Vilimieci úrhölgyet, néhai kaplathai és esenedei Frideczky Béla és neje kisviesápi Hyross Vilma bájós leányát.

Szedecký Árpád uradalmi intéző Szeniéről f. hó 12-én örök hűséget esküdt Maráky Emilia úrhölgynek Trenesenben.

Ünnepély a szociális egyesületben. A nyitrai keresztény szociális egyesület f. hó 13-án szép ünnepély keretében leplezte le három jótévedőjének, gróf Batthyány Vilmos megyés püspök úrnak, Czeizel Gábor prelátnak, nagyprépost és Kutvaszer István apátkanonok uraknak az arkéjét.

Az ünnepély az alsóvárosi plébánia templomban kezdődött, a hol Jeszenszky Alajos,

szükségünk és vágy támad bennünk meleg szoba után. Erről is gondoskodott a vasúti társaság. Az állomáson modernül berendezett restaurációt építettek, melynek hatalmas éttermében kényelmesen megebédelhetünk és kellemes melegben várhatjuk be a visszautazás idejét.

A secessió festészeti iránynak szeméretvetik, hogy lehetetlen színeket pingál a vászonra, zöld eget, kék rétet, vörös vizet, sárga felhőket.

A természetben tényleg vannak nagyon bízzár színek. Azt leginkább akkor láttuk, midőn Interlakenbe visszautazva, eső és napfény között váltakozott szemünk előtt a tájék. A lomhán lecsüngő felhők az ormok felett megrikultak s átszítálták a földre a napsugarak aranyát. Sárga volt az ég, sárga a felettünk terjeszkedő felhősátor, sárga az erdők lombja, a rétek virága.

Gyönyörű secessió színek! Gyönyörűek, mert természetesekek és ritkák. Ha ilyeneket fest a secessió eset, nem vét a természet, nem a művészet ellen.

prelátnak, püspöki helynök úr nagymiséjét mondott, melyen az egyesület tagjai testületileg jelentek meg. Míse után díszgyűlés volt az egyesület helyiségében. Jeszenszky Alajos prelátnak, az egyesület díszelnökének elnökléte alatt, a ki a díszgyűlést nagy tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg, melyben rámutatott az egyelet folytonos fejlődésére és dícsérettel emelte ki az egyesületnek jótévedőit íránt tanúsított kegyeletes hálalézését.

Azután dr. Kaszala János az egyesület elnöke hosszabb beszédben fejtegette a keresztény szociális törekvések jelentőségét és ékes szavakkal méltatta az egyesület ünnepeit jótévedőinek ezen törekvések előmozdítása körül szerzett érdemeit. Beszéde alatt lehullt a lepel a sikerült arképekről, melyek ezentúl az egyelet nagytermét fogják díszíteni. A képeket Juhari Károly festette.

Jeszenszky Alajos zárószavaival a díszgyűlés, melyen nagy számú közönség volt jelen, véget ért. — Az egyelet dalárdája a díszgyűlés előtt a Hymnuszt, a gyűlés befejezése után pedig egy lelkes honfi-dalt adott elő, meglepő szabotossággal.

Este színelőadás volt az egyesület helyiségében. Színre került a *Piros bugyelláris* népszínmű, melyet az egyelet tagjai nagy ambícióval és élénk kedvvel adtak elő. A közönség sokat tapsolt a szereplőknek, így honorálta a nagy sikert aratott műkedvelők fáradságát.

Az életmentő virágszál. A József királyi herceg Szanatórium Egyesületében született valami gyöngéd poetikus kedélyben az a gondolat, hogy a halottak napi koszorúból mindenki ajánljon föl egy szálát a tüdőbetegeknek. A virágszál már eddig néhány ezer embernek mentette meg az életét, akik az egyesület gyulai szanatóriumában és az ország — több dispanzerjeiben gyógyultak. És már elkezdődtek Debrecenben az Augustia tüdőbetegek népszanatórium építési munkálatai a gyönyörű fekvésű, ózondús levegőjű debreceni Nagyerdőben s a jövő év nyarán az egészségnek ez az új vára megnyitja kapuit a feléje tolongó szerencsétlen, szegénysorsú tüdőbetegeknek. Valóban életmentő virágszál! Legyen áldott, ki ez emberbaráti célra áldoz, mikor kedves halottainak koszorujából egy virágszálát megajánl s adományát a második népszanatóriumra beküldi a József Kir. Szanatórium Egyesületnek Budapest, IV. Sütő u. 6.

Birtokváltozás. Dr. Havas Jenő budapesti lakos megvette Lichtenstein Alajos herceg nyitrai uradalmát 700,000 koronáért. A birtok 5200 hold.

Nyitra vármegye közigazgatási bizottsága e hó 12-én tartotta október havi ülését, Craus István főispán elnökléte alatt. Az alispán jelentése során előadta, hogy ismétlen panasz érkezett hozzá az útkaparók ellen. Több útkaparót megbüntettet, mert köteleességét nem teljesítette. A nagytapolcsányi útmenter megbírságot, a szenicei útmenter ellen pedig vizsgálatot rendelt el. A főbírákhoz rendeltetett intézett az útmenterek ellenőrzése tárgyában. Megyészerte általános a panasz, hogy az utak rossz karban vannak. Bejelentette továbbá, hogy a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviség megvizsgálta a pöstyéni járás pénzkezelését és azt rendben találta. — A közíg. bizottság több jelentéktelen ügy elintézése után elhatározta, hogy az érsekújvári kórháznak elmebeteg osztályllyal való kibővítése végett feliratot intéz a belügyminiszterhez. Elhatározta továbbá, hogy Lubokán postaügynökséget rendszeresítenek. — Lendler István miavai jegyzőt az alispán 50 korona rendbírsággal sújtotta.

Merénylet a járásbírószágon. Hónapokkal ezelőtt történt, hogy Vancsó Imre szülőci lakos Nagytapolcsányban, a járásbírószágon folyosóján rálőtt Lauró József, azután önmagára fogta a fegyvert. Lauró könnyebb sérülést szenvedett. Gyilkossági kísérlet miatt ítélték f. hó 12-én Vancsó felett a nyitrai esküdtbírószágon. Erős felindulásában elkövetett szándékos emberölés kísérlete miatt egy évi börtönrre ítélték a vádlottat.

A nyitrai városháza kibővítési munkálatai gyors tempóban haladnak a befejezés felé. Csak hogy a képviselőtestület által megszavazott összeget állítólag több ezer koronával felülhaladják. A polgármester hír szerint a legközelebbi városi közgyűlésen fedezetet fog kérni a túlkidárasra.

Adományok. A nyitrai keresztény szociális telepen létesülő lourdesi kápolnára újabb adakoztak: Tombor Kornélné 10 kor., Tlach Ferenc és neje 5 kor. Ezzel a gyűjtött összeg: 990 korona. Hálás köszönettel nyugtazza Kottesovszky Alajos.

A fájdalmas Szűz Anya Szobra és oltárára adakoztak: Özv. Kevély Imréné 2 kor., N. N. Tornóe 3 kor., Nevlaha N. 1 kor., Gyepes N. 40 fill., Mária tisztelője 35 korona. Összesen 41 kor. 40 fill. Hozzáadva az eddig kimutatott 53460 kor.-hoz, lesz 576 korona. Isten fizesse meg!

Képviselőválasztás. A Haydín Imre halálával megüresedett várnai kerületben f. hó 16-án Petrás Károly treneséni árvaszéki elnököt egyhangulag orsz. képviselővé választották.

Halálozás. Chylinski Sándor lovag a 15. honvéd gyalogezred őrnagya Trenesenben elhunyt. Temetése katonai pompával ment végbe.

Megüresedett segédjegyzői állások. Nyitra megyében több segédjegyzői állás jött üresedésbe, melyek pályázat útján töltenek be. A nyitrai számbokrétli járáshoz tartozó *tökésújfalusi* segédjegyzői állásra a főbíró okt. 25-ére tüzte ki a pályázatot; a *nyitrai számbokrétli* segédjegyzői állásra pedig szintén október 25-ére. — A miavai járásbeli *nagyegyházi* segédjegyzői állásra a pályázatok a miavai főbírónál november 31-ig nyújtan-dók be.

Csöd. A nyitrai törvényszék elrendelte a csödtől Spitzer Lajos érsekújvári cipőkereskedő ellen. Csödbiztos Tegedy Andor törvényszéki bíró, tömeggondnok dr. Guth Jenő érsekújvári, helyettes dr. Várhelyi Hugó nyitrai ügyvéd. Bejelentési határnap november 16.

Országos szövetségi kongresszus. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége október hó 24-ik napjára Budapestre hívta össze a második országos szövetségi kongresszust. Míután 5000-nél több hitel és fogyasztási szövetkezet működik ma már az országban, a kongresszus tárgyalásai meglehetősen széles körben tarthatnak érdeklődésre számot. Ha azonban a kongresszusi tárgyakat is figyelembe vesszük, a nagygyűlés érdekelheti az ország minden egyes lakóját, mert hiszen ezuttal is arról lesz szó, vajjon a fogyasztó közönség nehéz helyzetén milyen eszközökkel lehetne segíteni. Különösen két tárgy szerepel a kongresszuson, amelyekkel kapcsolatos határozatok s amelyek körül folyó eszmecseréből leszűrt javaslatok kivétel nélkül mindenkit érdekelhetnek, aki a mai drágaság megszüntetését áhítozza s akit az élelmiszer piac mai helyzete nagyon is érzékenyen érint.

A kongresszus egyik előadója ugyanis „A városi fogyasztók ellátása és a falusi termelők szövetkezése” címen azokra a módokra kíván rámutatni, amelyekkel a mai mostoha élelmiszeri viszonyokon javítani lehet. Az a téves hit élt eddig ugyanis bennünk, hogy Magyarország földje mindent megterem még pedig olesón, amire szükségünk van. A tapasztalat azonban az ellenkezőjét bizonyítja ennek, mert hiszen a drágaságot különösen nagyvárosokban sokkal inkább érezzük, mint Európa bármely országában. Világos ebből, hogy a termelők — bár termelhetnének —, de még sem produkálnak annyit, amennyire szükségünk van, vagy ha produkálnak is, a fogyasztó közönség bár mi okból drágán jut a termelt élelmiszerekhez. Valahol tehát bajnak kell lennie a kreta körül s úgy látszik, hogy nem is egy helyütt van a baj.

Találunk hibát a termelés körében is, de meg van a hiba a fogyasztóknál is. Nálunk nemesak a termelés, de a fogyasztás is szervesetlen nagy mértékben. A magyar termelők nincsenek berendezkedve sem a tömegtermelésre, sem pedig az értékesítésre. A termelőtől csak igen kivételes esetekben jut el a közvetlenül termelt cikk a fogyasztóhoz. 5—6 kézen megy keresztül, aminek az első oka az, hogy a szervezeten termelők nem ismerik a piac igényeit, ezáltal kívannak szolgáltatva a közvetítőknél. A fogyasztó-közönség viszont nem találván közvetlen összeköttetést a termelővel, kénytelen szükségletei beszerzésénél a közvetítőhöz fordulni. Valamit kell tehát tennünk, hogy ez az áldatlan állapot megszűnjön. Első feladat természetesen, hogy a termelést szervezzük, vagyis a termelőt kiiktassuk a piac

ismeretekre, a termelővel megismertessük a fogyasztók igényeit s az élelmiszer termelés körébe bevonjuk azokat a vidékeket is, amelyek élelmiszereket eddig csak a saját szükségletükre termeltek.

A városi fogyasztóknak viszont az lesz a feladatuk, hogy ők maguk is egyengessék az útját, amelyen a termelő közvetlen közelébe férközhetik a fogyasztónak. Az útmutatást erre megfogja adni a kongresszus, de már most is sejtheti körülbelül mindenki, hogy a legcélszerűbb eszköz itt is a szövetség, a tömörülés, ez bizonyult eddig a legjobb védbástyanak a közvetítők túlkapása ellen.

A kongresszus másik igen jelentős tárgya a tej és tejtermékek jobb értékesítésére vonatkozó módok megbeszélése. Ennek idején nagy apparátussal indult meg országsszerte a tejszövetkezeti szervezkedés s amint látjuk, ma a tejszövetkezetek csak tengődnek. De nem csupán azért, mintha a tejtermékek értékesítésére jó piac nem volna elég bőségesen, hanem leginkább azért, mert a különböző vidéken működő tejszövetkezeteknek nincs meg az összekötő szervezetük, nincs meg a központjuk, amely hivatva volna a magyar tejkereskedelmet irányítani. Ezen a bajon is segíteni kell már végre-valahára, a kongresszus bizonyára meg is fogja találni és jelölni azokat a módokat, eszközöket, amelyek legalkalmasabbak a mai tarthatatlan helyzet orvoslására.

Amint látjuk, az országos szövetségi kongresszus az emberi szervezetnek egyik legkényesebb, talán legszükségesebb részéhez, a gyomorhoz fog beszélni, ami nagyon helyes is, mert hiszen a gyomornak a bajai, a gyomornak a keserve különösen napjainkban a lehető legaktuálisabb téma. Minden szociális mozgalomnak kiinduló pontja a gyomor, sőt még a politikát is ez irányítja s ha a kongresszus csak valamirevaló sikert is ért el az örökösön lázongó gyomor lecsillapítására, már is a legsikeresebb kongresszusok közé sorolhatjuk azt.

A kereskedelmi és iparkamarai elnökség megerősítése. A kereskedelmi miniszter *Sendlein* János iparosnak a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara elnökévé, *Marcó* Gyula kereskedőnek, *Feigler* Sándor iparosnak ugyanazon kamara alelnökévé történt megválasztását az 1868 évi I. t. c. 14 §-a alapján megerősítette.

Felülfizetések nyugtázása. A kereszocialisták okt. 13-iki ünnepélyén felülfizettek *Kutvaszer* István apátkanonok 10 kor., *Gyuresánszky* Demeter prépost-kanonok 5 kor., *K. 3 kor.*, *Belák* József, dr. *Francisey* Lajos, *Gallo* István, *Juhari* Károly, *Kolos* József, *Mészáros* Ferenc, *Szmida* Kálmán, *Rektory* Gyula 2—2 kor.; *Andódy* Ignác, *Blahut* József, dr. *Bezák* István, *Binder* N., *Divilek* István, *Filkorn* Jenő, *Gemer* N., dr. *Hatala* István, *Riszner* Gyula, *Rusz* Gusztáv, *Tesléri* J. 1—1 kor.; *Kapsz* N., N. N. 40 fill. Az adományokért ez uton is halás köszönetet mond a Rendezőség.

Sportélet Érsekújvárott. Az „Érsekújvári Sport Egyesület” f. hó elsejével megkezdte a főgimn. torna termében a tornázást és vívást. A torna órák hétfőn, szerdán és pénteken 6—8-ig a férfiak részére; kedden 5—7-ig és pénteken 4—6-ig a hölgyek részére tartatnak meg. A torna órákat igen sokan látogatják.

A Vág szabályozása. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a Vág folyó Zsolna és Szered közti szakaszának rendszeres és egységes tervek alapján való szabályozása szempontjából szükséges munkálatok végrehajtására Trencsén székhellyel 1913. január 1-étől kezdve „Vágszabályozási m. kir. kirendeltséget”-et állított fel.

Vonatösszeütközés. Szerdán október 13-án éjjel 1-2 óra közt egy anyagvontat összeütközött egy kezelő tehervonattal. A két vonat összeütközése oly heves volt, hogy a mozdonyok toronymagasságra ágaskodtak, a teherkocsik pedig szerte-széjjel hullottak jobbra balra a pálya test mentén. Az összeütközés folytán a pálya test erősen megrongálódott. A két vonat mozdonyvezetői és a többi személynél az összeütközés pillanatában leugráltak a vonatból, emberéletben tehát kár nem esett. A vizsgálat tegnap ejtetett meg, mely hivatva van megállapítani, hogy az összeütközésért kit terhel a felelőség.

Elvesztett váltó. F. hó 15-én Bellák Camillo tanítónak a fia egy 100 kor.-ról szóló bianco váltót — keltezési és lejáratú idő jelzése nélkül — elvesztett az utcán; hogy azt a megtaláló ne értékesíthesse, ezennel közzéteszi. A váltón következő nevek szerepeltek: *Kapsz* János, *Merkader* Antal, *Bellák* Camillo.

A csaca-trencsénrákói h. é. vasút közgazgatási pót. bejárását f. hó 10-én tartotta meg a *Halász* László min. tanácsos elnöke alatt megalakult bizottság. Minthogy az ideiglenes építési engedély is már az engedélyes birtokában van, az építésre való előkészületek haladéktalanul fogantatba veszik, anyagot termelnek, szállítanak, profilokat állítanak s az építést f. hó 28-án, mikorra is a Kassa-oderbergi vasut igazgatója az állandó építési ellenőr kirendeléséről gondoskodott, — tényleg megkezdik. Építési és berendezési költségekre a kereskedelmi miniszter 3,658,000 korona tényleges, illetve 4,320,000 korona névleges tőkét állapított meg és állami segély címén, valamint a postaszállítás megváltásáért 565,800 korona külön segélyt utalványozott.

Élet e. képes heti folyóirat október 20-iki számában *Takács* Sándor a kitűnő történetíró írt cikket a vallón zsoldosokról, *Milóty* István a háborúról s a balkáni fejleményekről. Elbeszéléseket közöl az *Élet* *Knut* Hamsuntól és *Toma* Istvántól, verseket *Rudnyánszky* Gyulától és *Harsányi* Lajostól. Az *Élet* e. heti irodalmi szennációja *Szofokész* új, most talált komédiatörredékének magyar fordítása *Lendvay* Istvántól. Ezenkívül a gazdag és érdekes illusztrációk és az elevenen vezetett rendes rovatok teszik változatosabbá az *Élet* legújabb számát.

Helyreigazítás. Lapunk egyik múlt számában egy közlemény jelent meg, melyben *Skvorák* Lajos grárvezető „suhanc”-nak volt elnevezve. Miután a rokonszenves fiatalember a legkisebb okot sem szolgáltatott erre a jelzőre, kijelentjük, hogy az említett kifejezés csak tévedésből került bele a közleménybe.

Előmunkálati engedély meghosszabítás. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a póstyén—verbói h. é. vasut *Rakovic* állomásából kiágazólag *Vigvár*—*Nagykosztolány* és *Ispáca* községek érintésével a m. kir. államvasutak *Nagyszombat* állomásáig és a fenti vonalból kiágazólag *Vitenc* községig vezetendő szabványos nyomtávú h. é. vasutvonalra nézve megadott első munkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára *Skubics* József előmunkálati engedélyesnek megadta.

Népgyűlés Nyitrán. A nyitrai szociáldemokraták vasárnap délután népgyűlést tartottak Nyitrán, a Schiller szálló kertjéig. A gyűlésen beszéltek a politikai helyzetről, a sajtórendeletről és határozati javaslatot fogadtak el az általános választójog sürgős megteremtése érdekében. A gyűlésen a választójogi liga is képviselve volt.

Halál az uton. Mult szerdán délután a szimói uton holtan találták *Krasztenies* István szimói földművelőt. Holttestét behozták Érsekújvárhoz. A rendőri nyomozás megállapította, hogy *Krasztenies* gabonát vitt eladás céljából Érsekújvárhoz, de itas lévén, utközben elaludt. A gidres gödrös országuton valahogy kibukott a kocsiból és a teherrel megrakott jármű keresztül ment rajta. A súlyos sérülések halálát okozták.

Tűzesetek. Hrádek községben m. héten tűz támadt, melynek két ház és egy gazdasági épület esett áldozatul. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Vasárnap virradóra *Galgócon* tűz volt. A *Kazincezy*-utcában lévő, gróf *Erdődy*-uradalom tulajdonát képező „eigányház” ismeretlen okból kigyulladt és teljesen leégett.

Tömeges iskolakerülő. Póstyén község előjárósága a napokban iratta össze a be nem írt tanköteleseket. Az összeírást végző tanítók nem kevesebb, mint *kétszázharminnyolc* oly tankötelest találtak a községben, akiknek rendszeres iskoláztatását a szülők elmulasztották.

Lopás a vasuton. *Hirsch* Miksa nyitrai kereskedő, ki vasárnap vejenél, Grósz *Armin* váci ügyvédnél volt látogatóban, Vácra *Bécs*be akart elutazni üzleti ügyeinek lebonyolítása céljából. Több mint 2000 koronát vitt magával. Amint a pályaudvarra ért, egy

gyanus alak dörzsölődött hozzá s e pillanatban *Hirsch* észrevette, hogy kabátja belső zsebéből eltűnt a pénztárcája. A kereskedő megfordult s éppen abban a pillanatban ragadta meg a zsebtolvaj kezét, mikor az egy másik, de üres pénztárcát csúsztatott *Hirsch* zsebébe, hogy az a tárcá eltűnését észre ne vegye. *Hirsch* addig szorongatta a tolvajt, míg az a kétezer koronával terhelt pénztárcát vissza nem adta. De ebben a pillanatban beszállásra esengtek a gyorsvonathoz. Nehogy elkéssen, *Hirsch* elengedte a tolvajt és felszállt a vonatra. A tolvaj természetesen elmenekült. Még aznap jelentést tettek ugyan a vakmerő zsebtolvajlásról, de az ép bírral menekült tolvajnak volt ideje gondoskodni arról, hogy a rendőrség keze el ne érhesse. A nyomozás folyik.

A lókereskedő gyilkosa az esküdtszék előtt. Ez év május havában történt, hogy az érsekújvári állomás harmadosztályú éttermében idogált *Deák* Mihály téglagyári munkás és *Prochászka* Pál napszámos. Időközben valahogy a szomszéd asztal vendégei, a kik között volt *Lampel* Zsigmond szenicei lókereskedő is, megsértették a két munkást. Ebből heves szóváltás keletkezett, miközben *Prochászka* kést nyújtott *Deák* felé, a ki felhevült állapotban minden megondolás nélkül beledöfte a kést *Lampel* mellébe. A lókereskedőt a szúrás szíven találta és pár pere mulva meghalt. *Deák* és bűntársa felett e hó 11-én ítélték a nyitrai esküdtbírószék. *Deák*ot három évi, *Prochászka*t nyole havi börtönrre ítélték.

A szülői gondatlanság áldozata. Vétkes szülői gondatlanságnak esett áldozatul *Farkasdon* mult héten egy 5 éves fiú. *Takács* Mihály gazda neje paradicsomot főzött be. A katlant levette a tűzhelyről és a befőzéshez szükséges üvegek után nézett. A konyhában settenkedett az asszony 5 éves *Dániel* nevű fia, s játék közben beleesett a forró paradicsomlével telt üstbe. A segélykiáltásokra elősiető anya kimentette ugyan a gyermeket a forró léből, de a szerencsétlen füeska mégis oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy csak gyors és odaadó orvosi kezelésnek köszönhető életbenmaradása.

Véres lakodalom. Október 13-án hetedhét országra szóló lakodalom volt a szakolczi cigánysoron. Az egybegyűlt vendégek pálinka- és énekszó mellett ünnepelték az új párt s fogalma sem volt egyiküknek sem a készülődő vérfürdőről, mely az elhagyott szeretőnek, egy daliás cigánylegénynek képeben bős fergeteg gyanánt berontott a virgadó vendégkoszorú kellős közepébe. Nem mult el egy pillanat sem, s a boldog menyássonny, kupán találva egykori szerelmesének utólrhetetlen ökölesapásaitól, aléltan rogyott zékére s csak másnap tért magához. Amde a férj is tudta, hogy mi most az ő kötelessége s egy atavisztikus mozdulattal nyakon teremtette a támadót. Emez pedig, be sem várva, míg szemének szikrázása elmúlik, zsebébe nyúlt, mintha zseboráját akarná megnézni s élesre fent argumentumát magasan villogtatva bősült esataordítással rohant vetélytársára. S ez a esataordítás, amint a következmények mutatják, csak előhangja volt egy véres tragédiának. Mert amint a vészkiáltás elhangzott, a vendégek, pártokra szakadva, egy pillanat alatt felismerték ellenségüket és jóbarátaikat s olyan hatalmas verekedést rögtönöztek, hogy a legidősebb cigányvajda is meg lehetett volna elégedve. A zenebonának a meglékelt völegény vetett véget azzal, hogy feltápszkodott a földről, kiszaladt az utcára s egyenesen az irlgalmasrendi patika felé vette útját, hogy a kórházban sebeit bekötöztesse. Alig tett azonban néhány lépést, s már is a háta mögött hallotta zajongni a többi harcosokat. A férj futásnak eredt s lihegve szakította fel a gyógyszerárt ajtaját. Nyomban utána beállított az egész társaság s mintha mi sem történt volna, itt tovább folytatták a kedélyes eszmeeserét. Csak hogy a kocka ezutal a férj javára fordult s most a csalódott szerelmes felé tévedt az általános érdeklődés. Emez, végoráját közeledni érezvén, s ágyban, párnák közt óhajtván meghalni, átmenekült a gyógyszerészi szobába s a főgyógyyszerész ágyára heveredte. Nyomban mellette termett az egész társaság s addig ültelgette, amig csak életjelt adott magáról. Közben a meglepődött házbéliek segítségért szaladtak a rendházzal szemben lakó dr. *Uzonyi* v. főjegyzőhöz, ahol

éppen Kálmán napját ülte egy nagyobb társaság. Mivel a híradás úgy szólt, hogy a házbelieket támadták meg, az egész társaság a házigazda vezérlete alatt, töltött puskákkal rohant a patikába. Rövid idő múlva megérkezett a esendőség, a két súlyos sebesültnek sésüléseit összevarrták s bekisérték a társaságot a városházára. Így aztán emberéletben ugyan nem esett kár, de a gyógyszerész urak aligha örültek meg az előkelő látogatóknak. Ennyi minden történik Szakolezán egyetlen egy nap alatt.

Egy makaópárti utójátéka. Megemlékeztünk lapunkban arról a szenzációs makaópártiról, mely néhány hónappal ezelőtt az egyik nyitrai kávéház szeparéjában folyt le és a melynek oly esattanós vége lett, hogy a rendőség a bankban lévő pénzt, kerek 1500 koronát lefoglalta. Az egyik játékos, Blau Manó ghymesi kereskedő ellen, ki mintegy 2000 korona elvesztése után belemarkolt a nyertes bankadó pénzébe és abból 1500 koronát zsebre-vágott, lopás miatt megindult az eljárás, de az ügyészség azt időközben beszüntette, mivel Blau a pénzt deponálta a rendőségen. — A nyitrai kir. járásbíró e héten foglalkozott az ügygel. A tiltott szerenesejétekkel vádolt kávét 300 korona pénzbüntetésre ítélte, egyben elrendelte a lefoglalt 1500 korona elkobzását.

Elítelt gyujtogató. Szeptember hó 8-án Nagytapolcsányban, Schwarz Jakab föld-birtokos gazdaságában tűz ütött ki, melyet a tűzoltóságnak még esirájában sikerült elfojtani. Az a gyanu merült fel, hogy a tűz gyujtogatóból eredt. A esendőség nyomozáshoz látott és a tettes csakhamar megkerült Lakatos Gyula nagytapolcsányi lakos személyében. A gyujtogatót e hó 15-én vonta felelősségre a nyitrai esküdtbíró. Tűzvész okozás vétsége miatt 2 hónapi fogházra ítélték.

Gyilkosság a szőlőhegyen. Özv. Krupa Gyuláné esornoki asszony f. évi április hó 26-án a esornoki szőlőhegyen forgópisztolyal hasba lötte férjét, ki a sérülés következtében másnapra a nyitrai kórházban meghalt. Az eljárás a férjgyilkos asszony ellen megindult. Az ügy a nyitrai esküdtbíró elé került. F. hó 10-én ítélték Krupáné felett az esküdtszék. Miután beigazolást nyert, hogy az asszony a fegyvert jogos önvédelemből használta, miután férje öt késsel leszurással fenyegette meg, az esküdtszék a vadlottat házastárson elkövetett emberölés vádjára alól felmentette s azonnali szabadságra helyezését elrendelte.

Versenybírálat. A m. kir. pozsonyi IV. honvédkerületi csapatok 1913. évi kenyér és zab szükségletének szállítás útján való biztosítás céljából kizárólag írásbeli ajánlatok útján az alább felsorolt napokon és állomásokon — mindenkor délelőtt 10 órakor nyilvános ajánlati versenybírálat fog tartatni és pedig: Folyó évi október hó 23-án Pozsonyban a kerület hadbiztosságánál, 21-én Trencsénben, 25-én Jolsván, 30-án Léván, 31-én Nyitrán, 29-én Ersekújváron az illető honvédszázalaj, illetőleg honvédhuszár osztály gazdasági irodájában.

Az egyes állomások szükséglete, a szállítás feltételei az egyidejűleg kiadott hirdetésekben s az előkészített „Szállítási feltételek füzetéből” meg tudhatók, melyek a honvédkerület hadbiztosságánál, valamint a megnevezett honvéd zászlóaljak, illetve honvédhuszár osztályok gazdasági hivatalainak irodájában betekinthetők.

A szállítási feltételek füzetének nyomtatvány példánya a kerület hadbiztosságától ármegtérítés nélkül kérhető.

Közgazdaság.

A Nyitrai Megyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya f. hó 10-én igen látogatott ülést tartott. Jelen voltak: Mezey Gyula kir. tan. elnöke alatt Bartakovich Árpád, Bedy Károly, Berecz János, Boróczy László, Boross Sándor, Csanády István, Czobor Béla, Elek Henrik, Gajdásy Jenő, Gross Hugó, Herczmanszky Imre, Jókay Géza, Kovács Pál, Majthényi József báró, Ocskay László, Verő Ferenc, Verő Zsigmond igazgató választmányi tagok, Sándorházy Lajos titkár és Kubinyi Endre pénztáros. A választmány a vándortanítói állásra Kondoly Thege Géza okleveles gazdát választotta meg.

Tudomásul vette a tejelést ellenőrző egyesület tanulmányozására Sopronba kiküldött bizottság jelentését, elhatározta, hogy a tél folyamán megalakítja az első tejelést ellenőrző egyesületet és megbizta az egyesület megalakításával az elnökséget.

A G. E. O. Sz. számvetési bizottsága által az egyesületek egységes számvetésének bevezetése érdekében elfogadott könyvviteli mód tervezetet magáévá tette.

Megállapította az 1913 évi munkaprogrammot.

Előkészítette a közgyűlés részére az 1913 évi költségvetést.

Elhatározta, hogy az egyesület székházát egy jelentkező vevőnek eladja, az eladás jóváhagyását a közgyűlésnek javasolja és megbizta a titkárt és pénztárnokot, hogy egy székháznak alkalmasabb házat vagy házhelyet keressenek.

A Magyarországi Szövetkezetek szövetsége által f. é. október 24-ére Budapestre összehívott szövetkezeti kongresszuson való képviselőre Mezey Gyula kir. tanácsos elnököt kérte fel, aki a képviselést elfogadta.

Sajnálattal tudomásul vette, hogy a Komáromba tervezett gazdák műtrágyagyára érdekében indított akció kevés eredménnyel jár, amennyiben megvénkből csak kevesen jegyeztek részvényt. A választmány utasította a titkárt, hogy az eredményről értesítse a komáromi vezetőséget. Végül felvett egy felvétellel jelentkező tagot.

A szövetkezeti kongresszus. A Budapestben e hó 24-én, esütörtökön a fővárosi Vigadóban tartandó II. országos szövetkezeti kongresszus iránt örvendetes érdeklődés nyilatkozik meg a szövetkezetek körében, sőt a gazdatársadalom széles rétegeiben is. A jelentkezők száma már az ezret is meghaladta, úgy hogy a kongresszus nagyobb szabásúnak ígérkezik, mint az összes eddigi szövetkezeti gyűlések. A szövetkezeti mozgalom vezető köreiben rendkívül kedvező benyomást kelt, hogy a hitel-, fogyasztási-, tej- és állattenyésztő szövetkezetek oly osztatlan harmóniában sorakoznak a kongresszusra való készülődésben. A jelentkező testületek zöme hitelszövetkezeti, de egyharmada fogyasztási és sok tej- és állattenyésztő szövetkezet is bejelentette már részvételét. A kongresszus a napirenden kívül nagyfontosságú kérdéseket fog tárgyalni s alkalmas lesz a szövetkezetek adóügyeivel is foglalkozni, valamint az újabb szövetkezeti mozgalmakkal. Képviseletük magukat rajta a szakminiszteriumok s a megyés gazdasági egyesületek is.

Csarnok.

Igaz történetek.

Irta: Luczianus.

Görögéből fordította: Konrád Ferenc.

XI.

A többi szigeteken nem kötöttünk ki, egyen azonban kiszállottunk s ez a következőképpen nézett ki. A partjai köröskörül meredek és símák voltak, s kopár földjén durva kövek meredeztek; nem volt rajta sem fa, sem víz. Felkapaszkodtunk a meredek parton s tuskével és hegyes karókkal borított gyalog ösvényre tértünk, amely borzasztó vidéken vezetett keresztül. Mikor megérkeztünk a börtönökhöz s azon helyekhez, ahol a bűnösöket fenyeíteni szokták, először is a helynek a külső képe ejtett minket ámulatba; a földből ugyanis kardok és hegyes karók meredtek a levegőbe.

Köröskörül tolyók hőmpolyogtek, melyek közül az egyikben sár, a másikban vér, a közbülsőben pedig tűz folyt; ez utóbbi különösen nagy volt és áthatolhatatlan, s úgy folyt, mint a víz, s akkora hullámokat hányt, mint a tenger; hal volt benne tömördek, részint nagyok, hasonlók a tüzes üszökhöz, részint kiesinyek, melyek a parázshoz hasonlítottak, s ott lámpáskáknak nevezték őket.

Valamennyin keskeny átjárók vezettek át, melyeknek az athéni Timon volt az őre. Miután Nauplius vezetése mellett a túlsó

partra jutottunk, szemtanui voltunk annak, hogyan büntették a nagy számban ott levő királyokat és magánembereket, akik közül néhányat ismertünk; ott láttuk Cinyrast is, amint a füstben pörkölődött a teste. Vezetőink elbeszéltek minden egyes bűnösnek az életét s bűnhődésüknek az okát. Legkeményebben azok bűnhődtek, akik életükben hazudtak s költött történeteket írtak; ezek közé tartoztak a cuidusi Ctesias, Herodotus és sokan mások. Ezeknek láttára jó reménnyel teltem el, mert meg voltam győződve, hogy én sohasem hazudtam.

Minthogy ezt a látványt nem tudtam elviselni, azonnal visszatértem a hajóhoz; búcsút vettem tehát Naupliustól s elhajóztam.

Nem nagy távolságban föltűnt az álmod szigete, azonban a homály miatt nem tudtam jól kivenni; hasonlított az álomhoz, s minél inkább közeledtünk feléje, annál inkább kitért előlünk s távozott tőlünk. Mikor végre elértük, az elefántesont-kapunál, ahol Alectryonnak a temploma állott, az u. n. Hypnos-kikötőbe hajóztunk; késő este volt, mikor a szárazra léptünk; bementünk tehát a városba és sok tarka-barka álomképet láttunk. Először is a városról akarok szólni, mivel senki más nem írt róla, s maga Homerus is csak fölületesen emlékezik meg róla (Hom. Ocl. XIX. 560 sk.).

Az egész várost köröskörül erdő koszorúzza, mely magas mákokból és nadragulyák-ból áll, melyeken nagy számban tanyáznak a denevérek; a szárnyas állatok közül ugyanis csakis ezek fordulnak elő a szigeten. A közelben folyó folyik, melyet Nyktiporosnak neveznek s a kapuk mellett két forrás fakad, melyek közül az egyiknek Negretos, a másiknak Pannychia a neve. A város körfala magas és színeben pompázó, mint a szivárvány. De nem két kapuja van, mint Homerus írja, hanem négy; kettő — az egyik éreből, a másik agyagból készült — a Blakeia síksága felé néz s ezeken át a szörnű, véres és kegyetlen álmod vonulnak ki, a másik kettő pedig a kikötő és a tenger felé néz, az egyik, amelyen át a városba léptünk, szarúból van, a másik elefántesontból készült.

Ha az ember a városba lép, jobb kéz felül esik az éj temploma, mert ott az éjt tisztelik Alectryon mellett az Istenek körül leginkább. Alectryon temploma a kikötőben fekszik: balra emelkedik királyi palotája az Álomnak, aki ott a főuralmat gyakorolja s két satrapphát vagy helytartót tart, Taraxiont, Mataiogenes fiát és Plutoklest, Phantasion fiát. A piac közepén forrás fakad, melyet ök Kareotisknak neveznek; a közelében pedig két templom van, az egyik a Hamisságé, a másik az Igazságé; itt van a szentély és a jóshely, amelynek Antiphon jós, az álmod magyarázója áll az élén, aki e tisztséget az Álomtól kapta.

Az álmod különböző természetűek és alakúak; egyik részük nyulánk, gyöngéd, bájos és szép volt, más részük ösztövé, kiesiny és idomtalan, némelyek aranyból valók voltak, mások ellenben hűványak és értéktelenek; voltak közöttük olyanok is, amelyek szárnyakkal voltak ellátva, s esodálatos módon néztek ki; mások ellenben akkora pompával voltak felékesítve és kicicimázva, mintha a királyoknak, isteneknek vagy nem tudom kinek a diadalmenetét akarták volna fényükkel emelni. Sokakat fölismertünk közülük, mert valamikor már láttuk őket nálunk. Ezek hozzánk jöttek s mint ismerősök üdvözöltek minket, magukhoz vettek, elaltattak s álmodban fényesen és pompásan megvendégeltek, más tekintetben is dús ellátásban részesítettek s megigérték, hogy királyokká ér satrappháká

fognak tenni bennünket. Némelyek visszavitték minket hazánkba, megmutatták hozzánk-tartozóinkat s ugyanazon a napon vissza is hozták.

Harminc napon és ugyanannyi éjjelen át maradtunk náluk. S ezen idő alatt egyebet se tettünk csak aludtunk és lakomáztunk. Azután szörnyű vihar ébresztett fel minket; felugráltunk s élelemmel ellátva magunkat hajóra szálltunk. Onnan a harmadik napon Ogygia szigetéhez érkeztünk s ott kikötöttünk. előbb azonban felnyitottam a levelet és elolvastam s ez volt írva a levélben:

„Odysseus üdvözli Calypsót. Értesítelek, hogy a tutajjal, melyet nálad készítettem, rövid időre elutazásom után törést szenvedtem s Leucothea segítségével csak nagy ügygyelbajjal tudtam eljutni a pbiacok földjére, akik engem hazámba szállítottak. Házamban tömeges kérdésre találtam, akik hitvesemet feleségül kérték s javaimat pusztították. Ezeket mind megöltem, de Telegonus kezétől, aki Circeétől származott, magam is meghaltam. Most a boldogok szigetén vagyok s nagyon bánom, hogy nálad való tartózkodásomat megszakítottam s nem fogadtam el a felajánlott halhatatlanságot. Ha majd alkalom kínálkozik, elosonok innen s elmegyek hozzád.“ Ez volt olvasható a levélben s egyuttal az is, hogy fogadjon minket szívesen.

Amint kissé távoztam a tengertől, olyanforma barlangot találtam, aminőt Homerus leír az Odysseában; Calypsót bent találtam, amint épen szövögetett. Átvette a levelet s miután elolvasta, először sokáig sirt, azután behívott minket, fényesen megvendégt s Odysseus és Penelope után kérdezősködött, hogyan néz ki Penelope s olyan szigorú erkölcsű-e, aminőnek Odysseus mondotta. Mi úgy feleltünk a kérdéseire, ahogyan gondoltuk, hogy a kedvében fogunk járhatni. Ezután visszatértünk hajónkhoz s a tengerpart közelében lefeküdtünk.

Telefon.

K. J. Ócsad. A cikk közérdekű és hozni fogjuk, de már csak a jövő számban. — Üdvözlét!

Kinematograf,

egészen új szerkezet, szab. kir. városban berendezett, amely 6000 lakossal bír, a hol kir. kath. főgimnázium és polgári iskolák is vannak, betegség miatt jó feltételek mellett szabad kézből eladható. Bejelentések „Biztos jövő“ jel alatt e lap szerkesztőségéhez küldendők. ::

(154 1-1)

8146/1912.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közlésem, hogy a gyürki-utcai iskolaalap tulajdonát képező, és a nyitrai 148. sz. betétben III. 2. sor, 3129. hrzi szám alatt írt 362 □-ölnyi kiterjedésű rét folyó 1912. évi október hó 29-én d. e. 9 órakor Nyitrán, városi székház I. emelet 1. számú helyiségben (tanácsterem) nyilvános árverésben fog a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Árverési feltételek a városi számvevőségénél (I. emelet, ajtószám 1.) megtudhatók.

Nyitra, 1912. október hó 11-én.

Tóth
polgármester.

153 1-1

József főherceg úr ő császári és királyi fensége kistapolcsányi uradalmának intező hivatalától.

24./1912. sz.

Tekintetes JUHARI KÁROLY úrnak templomfestő NYITRA.

Most, midőn Ön a helybeli róm. kath. kegyúri templom újonnan való festését és a templomi berendezések (oltár, szobrok, képek) restaurálását befejezte nem mulaszthatom el, hogy Önnek az izléses, szaktudásra valló és lelkiismeretes, pontos és jó munkáért őszinte köszönetemet ne nyilvánítsam.

Kistapolcsány, 1912. január 30.

Kiváló tisztelettel

Borsiczky Ottó
főhercegi főerdész, uradalmi főtiszt.
Klacsánszky József
plébános.

155 1-2



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefű cukorkánál.

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a Réthy név. **1 doboz ára 60 f. Nagy doboz 1 k.** Mindenütt kapható. Osak Réthy-félét fogadjanak el.



LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSBN

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy a törvényszéki palotával szemközt levő Fürst-féle **dohánytőzsdét** f. évi okt. hó 1-én átvettem s kérem a t. közönség szives pártfogását. — Tisztelettel **Özv. Duboviczky Imréné.**

150. 2-2.

Adametz Alajos kárpitos-mester

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 15. Műhely: Tóth Vilmos-utca 7.



Elvállalok a szakba vágó bármily munkát jutányos áron. — Jávítá-sokat lelkiismeretesen végzem. Több éven át nagyobb városokban — Teschen, Bécs, stb. — szerzett tapasztalataim folytán a legkényesebb igényeket megelégedésre kielégíthetem. Egyszerű levelező-lapon való meghívásra a helyszínére — rövid időn belül — utazom.

Ugyanitt egy fiu tanulónak felvétetik

A nagyrebecsült közönség szives pártfogásáért esedezem, maradok kiv. tisztelettel Adametz Alajos, kárpitos.



Ugyanitt egy fiu tanuló felvétetik

141. 4-26.

ános ény-neg-ság-XII. s a téri-ság zést nek ne-ely kö-

kir. er-int at-cés én e-z-g-a, l. n o-i-y t s g z z

WEIGL ANTALPAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű**szőrmékből.**Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi**felöltőket,**

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,**továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat**stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.**Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.**

15. 40-52.

ALKALMI VÉTEL!30 db. Wertheim és Arnheim-féle
rendszerű betörés s tűzmentes**PÉNZSZEKRENY**minden nagyságban féláron sürgősen
eladó. Megtekinthető:

POLLÁK KÁROLY

csemege-üzletében.

Weisz Miksa, Nyitra.



147. 4-4.

JANKELA JÓZSEF**épület- és
díszmű-bádogos**Készít és raktáron tart
konyhaberendezéseket,
zománcozott kék edé-
nyeket, fürdőkádakat,
angol szobaclosetteket,
szabadalmazott John-
féle kéménytoldókat és
mosógépeket, stb. stb.
Elvállal házbefedéseket
házi villanycsengők fel-
szerelését, villámhári-
tákat, vízvezetékek fel-
szerelését és javítását,
fekvő- és lógócsatorná-
kat stb. stb. pontosan
és mérsékelt áron. ::::**Nyitra, Hid-u. 14.**

(41 36-52)

Uj lakás.Két szoba, konyha, élés-
kamra és faskamrából
álló lakás november 1-től
kiadó Gyürky-utca 7. sz.
Pécs Ede tulajdonosnál.

(142 24-52)

Hirdetéseka „NYITRAMEGYEI SZEMLE”
számára igen jutányos áron
felvételnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, — ugyanitt
a lapra is elő lehet fizetni.**WALTHERR GIDA**

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészeteTelefon Velencei és üveg mozaik Telefon
70-01. :: intézete :: 70-01.**Budapest, VIII., Conti-utca 25.****TEMPLOMABLAKOKAT**

66. 42-52.

Készít művészi kivitelű festett
velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos áruk mellett.**1909. évben készült munkák:**Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hödsági templom Bács m. 15 nagy
ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljauhely 8 nagy ablak.
— Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bartfai és
Kőhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti
örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. —
Továbbá a Tornyosi, Nemetprónai és Trencsényi templom festett ablakai.**Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: ::
Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után.
Kívánatra költségemen a helyszínre utazom.****STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVES**kir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.**Liège, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.**Duplacsövű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal
34.— koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas
közötti kulccsal) 42.— koronától feljebb. Brow-
ning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12
és 16 öbben eredeti gyári áron 210.— korona.„Steyr”, „Browning”, „Olemt”, „Pieper” auto-
matikus 7 és 8 lövetű pisztolyok eredeti gyári
árakban: cal. 6-35 m/m 45 k, 7-65 m/m 50 k, 9 m/m
75 k. Revolverek 6 lövetű 5 k. Flobert fegyverek 14
kor.-tól, flobert pisztolyok 2.40 kor.-tól feljebb.Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikket, lőszeret stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belöve, 2 évi jótállás minden fegyverért.
Töltött füstös és füstnélküli töltények minden öbnagyságban naponta frissen töltve. Kropatschek fegyver használt 8 lövetű cal. 11-2 24 korona.Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók 1.— koronától feljebb nagy választékban kaphatók.
137 6-52

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsérő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁSDIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ

0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

156. 1-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzle-
temben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra.
Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett
bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű**férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig**

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, bórkereskedő.